

Załącznik

do uchwały Nr 260/13
Rady Gminy Celestynów
z dnia 26 marca 2013 r.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
W GMINIE CELESTYNÓW
NA LATA 2013-2016**

Celestynów, marzec 2013

Spis treści

1.	Wprowadzenie	3
2.	Adresaci Programu	4
3.	Zespół Interdyscyplinarny	4
4.	Założenia do Programu	7
5.	Strategie i metody działania	7
6.	Podstawowe zadania do realizacji	8
7.	Realizatorzy Programu	9
8.	Finansowanie	9
9.	Monitoring, ewaluacja i sprawozdawczość	9

- **Wprowadzenie**

Rodzinie w Gminie Celestynów na lata 2013-2016 określa zadania własne gminy wynikające z:

- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 1356 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 182 z późn. zm.);
- Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Celestynów do 2015 roku.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005r. Nr 180 poz. 1493 z późn. zm.) do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka kształtującym osobowość, system wartości, styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają dobre relacje pomiędzy rodzicami, umacniane więzi rodzinne oparte na miłości i zrozumieniu, a zwłaszcza poczucie bezpieczeństwa dla wszystkich jej członków, przede wszystkim dzieci.

W przypadku kiedy rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, to w jej funkcjonowaniu pojawiają się różne dysfunkcje, które wymagają określonych działań i interdyscyplinarnych rozwiązań.

Jednym z problemów występującym w rodzinie dysfunkcyjnej jest przemoc.

Zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, jako przemoc należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Wyróżniamy następujące rodzaje tego zjawiska:

- przemoc fizyczna;

- przemoc psychiczna;
- przemoc seksualna;
- przemoc ekonomiczna/materialna.

W celu efektywnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie, zmierzającego do zmniejszenia skali zjawiska przemocy oraz pogłębianie społecznej świadomości tworzy się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Celestynów na lata 2013 – 2016 zwany dalej Programem.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Celestynów na lata 2013-2016 wpisuje się w Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Celestynów do 2015 roku (cel strategiczny 4 - Budowa zintegrowanego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na terenie gminy, pkt. 7).

- **Adresaci Programu**

Program adresowany jest do mieszkańców Gminy Celestynów, a w szczególności do :

- rodzin i osób dotkniętych zjawiskiem przemocy w rodzinie,
- rodzin i osób zagrożonych zjawiskiem przemocy.

- **Zespół Interdyscyplinarny**

Działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy Celestynów podejmuje 8 osobowy Zespół Interdyscyplinarny, którego powołał Wójt Gminy Celestynów Zarządzeniem Nr 52/2011 z dnia 2 marca 2011r.

Zespół Interdyscyplinarny składa się z przedstawicieli:

- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Celestynowie;
- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Celestynowie;
- Posterunku Policji w Celestynowie;
- Szkół działających na terenie gminy;
- Organizacji pozarządowej – Towarzystwo Przyjaciół Dzieci-Oddział Celestynów.

Kadencja Zespołu Interdyscyplinarnego trwa 3 lata.

Działania przedstawicieli powyższych instytucji i organizacji – zgodnie z ustawą opierają się na procedurze formularza „Niebieska Karta- A”.

Na podstawie nowego Rozporządzenia prawo do sporządzenia „Niebieskiej Karty” zyskali przedstawiciele oświaty, służby zdrowia, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Przed wejściem w życie Rozporządzenia uprawnieni do zakładania „Niebieskich Kart” byli wyłącznie przedstawiciele Policji i ośrodka pomocy społecznej.

Na terenie Gminy Celestynów formularz „Niebieska Karta- A” jest sporządzany przez Policję, najczęściej po interwencjach dotyczących przemocy w rodzinie. Po wypełnieniu formularza „Niebieskiej Karty-A” zostaje on przekazany do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, który zajmuje się obsługą techniczno-organizacyjną Zespołu Interdyscyplinarnego. Dalsze działania podejmowane są już w ramach Zespołu zgodnie z procedurą postępowania.

Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań w/w podmiotów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

- 1) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
 - 2) podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
 - 3) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
 - 4) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zespół Interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

Do zadań grup roboczych należy, w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie;
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy;
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy.

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego lub grupy roboczej zapraszają na swoje posiedzenie osobę dotkniętą przemocą w rodzinie, aby umożliwić i ułatwić udzielenie stosownej pomocy. Na posiedzeniu tym członkowie Zespołu lub grupy roboczej w obecności zaproszonej osoby dotkniętej przemocą w rodzinie, dokonują analizy sytuacji rodziny oraz

prowadzoną rozmowy z domniemanym sprawcą przemocy oraz członkami rodziny.

Podstawowym zadaniem Zespołu jest opracowanie indywidualnego planu pomocy dla osoby dotkniętej przemocą w rodzinie, i jej rodziny, zawierającego propozycje działań pomocowych. Indywidualny plan pomocy obejmuje ogół działań podejmowanych przez osobę dotkniętą przemocą w rodzinie w celu poprawy sytuacji życiowej tej osoby oraz jej rodziny.

Współpraca Zespołu Interdyscyplinarnego z innymi instytucjami takimi jak:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Otwocku;
- Sąd Rejonowy w Otwocku;
- Prokuratura Rejonowa w Otwocku;
- Poradnia Lecznictwa Uzależnień w Otwocku;
- Kuratorzy zawodowi;
- Dyrektorzy, nauczyciele, pedagodzy pracujący w szkołach;
- Lekarze i pielęgniarki;
- Pracownicy socjalni;
- Policjanci;
- Urząd Gminy w Celestynowie.

W 2012 roku funkcjonariusze Komisariatu Policji w Celestynowie założyli 16 „Niebieskich kart –A”. Odbyło się 16 posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, prowadzono postępowanie z 53 osobami w 16 rodzinach, z których 12 rodzin nie korzysta z żadnej formy pomocy z GOPS.

Pracownicy socjalni i funkcjonariusze Policji monitorowali 37 razy w terenie rodziny dotknięte przemocą.

Na terenie Gminy Celestynów przemoc w rodzinie występuje nie tylko w rodzinach najuboższych, często jest powiązana z alkoholizmem sprawcy przemocy w rodzinie.

- **Założenia do Programu**

Cele realizacji Programu:

- Zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa i profesjonalnej pomocy.
- Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie.
- Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększanie dostępności pomocy.
- Zwiększanie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc.

Cele pośrednie Programu:

- Zmiana postaw mieszkańców Gminy Celestynów wobec przemocy w rodzinie.
- Wzrost przeszkolonych osób z zakresu udzielania pomocy rodzinom, u których występuje zjawisko przemocy.
- Oddziaływanie na sprawców przemocy, a także ich rodzin, w których podejmowane są interwencje.
- Działania profilaktyczne poprzez rozpowszechnianie ulotek i broszur.

- **Strategie i metody działania**

- Budowanie skuteczności form pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie.
- Ochrona ofiar przemocy poprzez wsparcie: medyczne, prawne, psychologiczne i socjalne.
- Zamieszczenie na tablicach informacyjnych, na stronie internetowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Celestynowie informacji o możliwościach i miejscach uzyskania pomocy.
- Systematyczne podnoszenie kwalifikacji i wiedzy przedstawicieli różnych grup zawodowych realizujących zadania przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

- **Podstawowe zadania do realizacji**

Zadanie 1. Tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Sposób realizacji:

- Edukacja środowiska lokalnego na temat przemocy w rodzinie poprzez informacje o lokalnym systemie wsparcia osób dotkniętych przemocą.
- Podnoszenie kwalifikacji i wiedzy przedstawicieli różnych grup zawodowych stykających się z problematyką przemoc w rodzinie – udział w specjalistycznych szkoleniach oraz organizacja szkoleń dla osób zainteresowanych możliwością podniesienia kompetencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Wymiana doświadczeń pomiędzy środowiskami lokalnymi i placówkami, uczestniczenie w konferencjach, naradach, seminariach, orientacja w działaniach ogólnopolskich.
- Ścisła współpraca między różnymi instytucjami i organizacjami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Zadanie 2. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Sposób realizacji:

Prowadzenie działań na rzecz rodzin z problemem przemocy w rodzinie przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

- Współdziałanie z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Otwocku w zakresie

udzielania specjalistycznej pomocy ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie.

- Monitorowanie przez pracowników socjalnych i przedstawicieli policji poprzez wizyty środowiskowe sytuacji rodzin, w wobec których istnieje podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie.

Zadanie 3. Opracowanie i realizacja programów ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Sposób realizacji:

- Budowanie skutecznych form pomocy poprzez udzielanie niezbędnej pomocy.
- Wdrażanie procedury "Niebieskiej Karty"
- Prowadzenie działań terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie przy współpracy innych instytucji i organizacji.
- Opracowanie i udostępnienie materiałów informacyjnych o instytucjach, udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie.

- **Realizatorzy Programu**

Głównymi realizatorami Programu są:

- Wójt Gminy Celestynów
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Celestynowie
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Celestynowie
- Placówki Oświatowe z Gminy Celestynów
- Posterunek Policji w Celestynowie
- Organizacje pozarządowe.

- **Finansowanie**

Źródłem finansowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Celestynów na lata 2013 – 2016 są środki własne gminy.

- **Monitoring, ewaluacja i sprawozdawczość**

Rodziny, u których wystąpiła przemoc wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, policję, pedagogów szkolnych, pracowników służby zdrowia, kuratorów i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną.

Monitoring i ewaluacja będą omawiane na spotkaniach członków Zespołu Interdyscyplinarnego.

Do końca I kwartału każdego roku kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Celestynowie przedłoży sprawozdanie merytoryczne i finansowe Radzie Gminy Celestynów

dotyczące realizacji niniejszego Programu.

